

סיכום פרק "קדשי מזבח"

למדנו שקדשי מזבח וקדשי בדק הבית מצטרפים אלו עם אלו לשיעור מעילה, וכמו כן קדשי מזבח ממינים שונים מצטרפים זה עם זה לחייב עליהם משום פיגול או משום נותר או משום טמא. מתוך דין זה התברר גם צירופם של קדשים שונים לענין איסור העלאה בחוץ, ונקבע שהבשר והחלב והסולת, היין והשמן שבעולה (ובקרבתן עולה, גם הלחם) מצטרפים לחיוב העלאה בחוץ, כמו גם לחיוב פיגול נותר וטמא. אף התרומה ותרומת המעשר ותרומת מעשר של דמאי, החלה והביכורים מצטרפים זה עם זה לאיסור אכילה, ולחיוב חומש את האוכלם, שכן כל אלה נקראים בשם "תרומה", והוא שם הכולל את כולם. בענין קדשי מזבח שיש בהם אכילת בני אדם נקבע שיש בהם דין מעילה מן התורה, מלבד באותם חלקים שכבר הותרו לאכילה. אף בקדשי בדק הבית שמתו יש דין מעילה מן התורה, הואיל וקדושים הם לדמיהם. באשר לצירוף נבלות בהמה טהורה נקבע שהן מצטרפות זו עם זו לשיעור כזית, לחייב את האוכלן משום נבלה, וכן לטמא טומאת נבלה. וכן נבלות של בהמות טמאות מצטרפות זו עם זו לענין הטומאה ולענין לחייב על אכילתן משום טומאה. אכן באשר לצירוף נבלת בהמה טהורה עם נבלת בהמה טמאה (הן באשר לענין הטומאה והן באשר לענין האכילה) נחלקו חכמים

בדבר, וכרוכה מחלוקת זו בשאלה העקרונית האם איסור חל על איסור. והתבאר כי איסורים משני שמות אינם מצטרפים זה עם זה להשלמת שיעור, ואולם יוצא מכלל זה הם איסורי נבלה וטריפה המצטרפים זה לזה. בשיעור שמונת השרצים המפורטים בתורה שהם מטמאים, נקבע שהוא בכעדשה, ואילו אבר שלם שלהם אין לו שיעור, והריהו מטמא אף בכלשהו. ולענין אכילתם נקבע שהוא בכזית. ואולם אין זה אלא לאוכלם בחייהם, אבל לאחר מותם – שיעורם בכעדשה (כשם ששיעור טומאתם בכעדשה). ואילו שיעור הטומאה בנבלת בהמה הינו בכזית, אכן אבר שלם שלהם הריהו מטמא בכלשהו, ולענין אכילה – אין לוקים בפחות מכזית (שכן נבלת בהמה לא הוקשה לשרצים, לענין השוואת אכילתה לטומאתה, אלא לענין "בל תשקצו" בלבד). באשר לצירוף מאכלים נקבע שכולם מצטרפים זה עם זה לפסול את הגוף באכילת כשיעור חצי פרס, ולמזון שתי סעודות לענין העירוב בהם, ולביצה לענין טומאת אוכלים, ולגרוגרת לענין הוצאה בשבת, ולכותבת לענין האכילה ביום הכיפורים. אף המשקים מצטרפים זה עם זה לענין פסול הגוף ברביעית, ולמלוא לוגמיו ביום הכיפורים.